

Most
ban,
arti.
csak
a já-
erre
sü-

— Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

álta-
akk-
ját-
leült.
nást,
Azt a
sinak
part-
tábla
idása
ledni,
é nye-
t áll-
szerű
ölték
bak-
egy
allér-
olcces
tek a
ztba.
s szl-
n —
enség
int a
nem
bor
arcsi
ugli-

súlyozom, hogy ugyanitt a gőzfürdőnek a török világból való oszlopos, kupolás fürdőmedencéje is megmarad, sőt igen szellemes megoldással még egyszer megismétlődik: egy új, ugyanolyan törökkupolás fürdőmedence fog épülni, amely előfürdő lesz az új gőzfürdőben. Ez az épülettomb ma is a hidtól a szabad sikátorig terjed. *Ebben lesz az újszerű fürdőszálló, amely a terv legfontosabb és legsikerültebb újdonsága.* A kényelmesen elhelyezhető 83 szállóvendég szerény költséggel a legkedvezőbb módon kezelhető: meleg helyen jutnak a fürdőből a szobájukba. Igen előnyös az is, hogy ezekhez a vendégszobákhoz — váltakozva — külön fürdőszobák is kapcsolhatók. Az első emeleten valamennyi vendégszoba ablaka keletre, a Duna felé nyílik, ami reggeli napsütésben az üdülő beteg kedélyére áldás és kétszeres gyógyítás. A figyelmes olvasó előtt ezeketán méltán merül fel az a rejtély, hogy az említett háromféle üzem közönsége: a kádfürdő, gőzfürdő kívülről bejáró közönsége és személyzete, valamint a szálló vendégei, üzeme, forgalma és ellenőrzése hogy bonnyolítható le egyetlen épületben. Az új terven ezt a valóban gordiusi csomót ügyes fogással sikerült megoldani: a szálló bejárója ugyanis hátul, az egyemelettel magasabb Gellérthegy felőli útról *teljesen külön nyílik az épület első emeletén, viszont az üzem szállítói a konyhához ez alatt egy földszinti angol aknán ismét egészen külön jutnak be!* Mindezekről teljeseen elkülönítve, a Beatrix-forrásnál levő fentemlített szabad sikátorból szerencsésen alakított üvegterős csarnokból nyílnak azután a fürdők pénztáraitkal együtt. Ez *a barátságos, üveges előcsarnok lesz tehát az egész fürdőszálló középpontja.* Ha a Duna partjáról lépünk be, akkor jobbra — az Erzsébet-híd felé — esnek a már említett fürdők, míg balra — a Ferenc József-híd felé — nyílik *a mai uszoda, ugyancsak kiegészítve újabb öltözőkkel és büfféekkel.* Ebben az utóbbi épülettombban megmarad a székesfővárosi ásványvízüzem is.

Ha mindezek után megtekintjük a képe mellékletünkben közölt homlokzatot, meglepő, hogy az említett különböző célú csoportokat milyen harmonikus építőművészeti egységbe sikerült foglalni. Erre nézve a székesfővárosi bírálóbizottság Szendy Károly polgármester elnöklete alatt egyhangúan hozta meg elismerő bírálatát. A homlokzatról megállapítja többek között, hogy ragaszkodik a tradíciókhoz, de amellett egyszerű, nemes és modern. Az egész épület egységes építőművészeti összefoglalását a második emeleten végigmenő sűrű ablakosztással éri el, ami jól illik a klasszicista homlokzathoz és a fürdő jellegéhez. Az bizonyos, hogy a középcsarnokot hangsúlyozó óriási kapunyílás szinte behívogatóan barátságos hatású. A kiszőkellő ereszpárkány viszont nemcsak védi a homlokzatot és az erkélyeket. Összefoglaló, vízszintes síkja még borús időben is napsütésre emlékeztet és kedélyes, derűs hangulatban tartja az egész fürdőt.

Bécsnek kétszázezer vendégre van helye, Budapestnek hatezere

Amíg a Rudas-fürdő kiépítése így megérlelődött, mint láttuk, harminc hosszú esztendő múlt el. De ez az idő sem telt el hiába. Az azóta feltárt Juventus-forrás csodás hatású fürdői, az Atilla-forrás gyógyító ivóvíze mindmennyi új értékes követelményt állított a tervezés elé. Az ilyen különleges gyógyszálló építésekor gondoljunk arra is, hogy Bécs városának majd hogy kétszázezer szállóvendégre van helye, míg a felényi Budapestnek mindössze hatezere vendégre. És ma már világos előttünk az is, hogy ezen a helyen nem 83 szállóvendég szobáinak a jövedelmezősége a számvetés alapja, hanem *Budapestben a gyógyszálló megteremtése.*

Ez a tény megerősíti fürdővárosi jellegünket a külföld előtt. Tudomásul kell vennünk, hogy Budapest a világ egyetlen oly városa, melyben ötven gyógyforrás van. Gyógyító áldásukat külön szállóban élvezhetik.

Ez olyan elvitathatatlan és aktuális értéket ad világszerte a magyar fürdőpropagandának, melynek egyetemes hatása a jövőre beláthatatlan.

Az az új szellem, amely székesfővárosunk vezetésében életre kelt, bizonyára életre kelti azt a mérhetetlen természeti kincset is, amely a Szent Gellérthegy tövében évezredek óta buzog, forr és vár, hogy Istentől rendelt áldás legyen az emberiségén.

Medgyaszay István

AZ UJJÁÉPÜLŐ RUDASFÜRDŐ

Megvalósul a harminc év óta tervezett gyógyszálló

A honfoglaló magyarok előkelő vezérei még a hadrakelt seregben is fürödtek. Bőrből való fürdőkádat hordattak magukkal. Egykorú feljegyzés szerint a bizánci császár, értesülve erről az előkelő szokásról, magának is kért egy ilyen kádat a szövetséges magyar seregtől. Az újkorban a fürdőzés méginkább fellendült. Török testvéreink hazánk pusztítása mellett a keleti művelődés némely eredményét mégis elhozták szerény cserébe. Ezt cselekedte „Buda pasái között a legjelesebb, akire Buda és Magyarország büszke lehet”, a tolnamegyei Szokol községben született hazánkfia, *Szokolli Musztafa pasa* is. Sok szép mecsetet, medreszét (főiskolát) és fürdőt épített. A budai Dunaparton a *Debak-Khane*, a timárok külvárosa, területén is ő építtette 1556-ban a Rudas-fürdőt. Akkoriban ez volt Buda leggazdagabb fürdője. Oszlopokon könnyedén nyugvó kupolája: kiegyensúlyozott, nemesen összehangolt építőművészet. Hatásában ma is gyönyörködünk. Alatta a forró medence vizét a gőzpárán áttörő napsugarak művésziesen világítják meg, besurrannak a kupola apró kis nyílásairól, mint az égbolt csillagairól, a fürdő keleties, meleg páras mesevilágába.

A törökök kiűzése után a szövetséges

A fürdőszálló megoldása

A jövődöbéli Rudas-fürdő szálló épületének képét legjobban úgy varázsolhatjuk olvasóink elé, ha a Gellérthegy fényképébe belefestett fürdőszállót közöljük. A sötétebb, sziklás hegyoldal alatt, és a világos eget tükröző Duna felett, mintha egykéményű hajó lenne, úgy húzódik az Erzsébet-híd felé vízszintes hangsúlyozással a fürdőszálló világos, derűs homlokzata. A fürdőszállónál azonban legfontosabb követelmény: hivatásának minél tökéletesebb betöltése. Mindannyian ismerjük az Erzsébet-híd budai fejénél zöldelő kis parkot, a benne lévő *forrásokkal és a kis ivócsarnokok-*

európai seregek vandál pusztítást vittek végbe a török műemlékeken. Szerencse, hogy itt-ott még megmaradt valami belőlük. Így maradt ránk ez az oszlopos, kedves kupola is. Azóta éppen kétszázötven év telt el. Sokszir tatarozták és toldották a fürdőt, de oszlopos, kupolás csarnoka, mint ősi mag, mindmáig megmaradt.

Igy állt a jó öreg Rudas-fürdő a mi századunk elején, amikor végre 1905-ben székesfővárosunk vezetősége tervpályázatot hirdetett annak gyökeres átépítésére az akkori legújabb igények szerint. Ezen a tervpályázaton a négy legkiválóbb tervet egyenlő díjban részesítette a bírálóbizottság. A négy tervező között azután ismét új tervpályázatot írtak ki, melyet a legfiatalabb pályázó építész, *Hüllti Dezső* műegyetemi tanársegéd nyert meg célszerű csoportosítású tervével. A magyar huzavona és tehetetlenség átka azonban erre a szép ügyre is ránehezedett és megülte három hosszú évtizeden át. Végre az idén székesfővárosunk új szelleme, a régen szendergő építés ügyét is új életre keltette. A megváltozott időkhöz képest új elhatározás és ismét újabb terv termett. Olyan terv, amely korunk legújabb igényeit is bizvást kielégíti, és ez a fürdővel egybeépített gyógyszálló.

Magában a tervezett fürdőszállóban megmaradnak a mai — annyira kapós — rádiomos kádfürdők, természetesen kényelmesebbé kiegészítve. Megnyugtató hang-

ves ismerősömmel találkoztam ma s arról a találkozásról, bev. gondolom, érdekes lehetnek megírni és a lapunkon megjelentetni.